

Forskrift om samvirkningsevnen mellom elektroniske trafikantbetalingssystemer i Europa (EETS-forskriften)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 20. mars 2015 med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar (veglova) § 62 og lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 7a femte ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 18b (Europaparlamentets- og rådsdirektivdirektiv 2004/52/EF av 29. april 2004 om samvirkningsevnen mellom elektroniske trafikantbetalingssystem i Felleskapet og Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter).

Kapitel 1. Almennelige bestemmelser.

§ 1-1 Formål

Denne forskriften skal sikre at elektroniske trafikantbetalingssystemer i Norge blir klargjort for å virke sammen med øvrige trafikantbetalingssystemer i Europa.

§ 1-2 Virkeområde

Forskriften gjelder all elektronisk innkreving av trafikantbetaling på offentlig veg der en elektronisk brikke i kjøretøyet leses av.

Forskriften omfatter ikke små, rent lokale trafikantbetalingssystemer der kostnadene for å oppfylle kravene i denne forskriften ikke vil stå i rimelig forhold til fordelene.

§ 1-3 Definisjoner

I denne forskriften menes med

- a) *EETS*: den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten
- b) *EETS-område*: et trafikantbetalingsområde som faller inn under forskriftens virkeområde
- c) *EETS-utsteder*: en juridisk person som oppfyller kravene i § 2-2, som er registrert som EETS-utsteder i et medlemsland, og som gir en EETS-bruker tilgang til den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten
- d) *EETS-bruker*: en fysisk eller juridisk person som inngår en kontrakt med en EETS-utsteder for å få tilgang til den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten
- e) *samvirkekomponenter*: alle grunnleggende komponenter, grupper av komponenter, delenheter eller fullstendige enheter som inngår i eller er ment for å inngå i den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten, og som samvirkeevnen til tjenesten er direkte eller indirekte avhengig av. Samvirkekomponentene kan være både materielle og immaterielle, slik som programvare.
- f) *EETS-brikke*: en fullstendig samling av maskinvare- og programvarekomponenter som gjør det mulig å yte den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten, og som er installert i et kjøretøy for å samle inn, lagre, håndtere og overføre data
- g) *trafikantbetalingsinnkrever*: en virksomhet som krever inn trafikantbetaling
- h) *innkrevingsdata*: de opplysningene som den ansvarlige trafikantbetalingsinnkreveren har definert som nødvendige for å fastsette taksten for et kjøretøy og slutføre trafikantbetalingstransaksjonen
- i) *trafikantbetalingsdeklarasjon*: informasjon fra en EETS-brikke til en trafikantbetalingsinnkrever som slår fast at kjøretøyet har kjørt i et trafikantbetalingsområde, og som er utarbeidet i et format som EETS-utstederen og trafikantbetalingsinnkreveren er enige om
- j) *trafikantbetalingsområde*: et område eller et enkeltstående vegprosjekt innenfor EØS der det blir krevd inn trafikantbetaling
- k) *trafikantbetalingstransaksjon*: en handling eller en rekke handlinger som utføres for å sende trafikantbetalingsdeklarasjon til trafikantbetalingsinnkreveren

l) *trafikantbetaling*: en avgift for bruk av offentlig veg, slik som bompenger med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar (veglova) § 27 eller vegprising med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 7a.

Kapitel 2. Registrering av EETS-utstedere

§ 2-1 Vegdirektoratets godkjenningsmyndighet

Vegdirektoratet har myndighet til å godkjenne norskregistrerte selskap som EETS-utstedere. Vegdirektoratet skal ikke holdes ansvarlig for registrerte EETS-utstederes handlinger.

§ 2-2 Krav for registrering som EETS-utsteder

Et selskap registrert i Norge kan etter søknad til Vegdirektoratet registreres som EETS-utsteder dersom det

- a) er sertifisert etter EN ISO 9001 eller annen standard av likeverdig kvalitet
- b) har teknisk utstyr og den samsvarserklæring eller attesten for samvirkekomponenter det er krav om i vedlegg IV nummer 1 i Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter
- c) har kompetanse innenfor elektronisk trafikantbetaling eller andre relevante områder
- d) har tilfredsstillende økonomisk evne
- e) har en overordnet risikohåndteringsplan som skal revideres minst annet hvert år
- f) har et godt omdømme

§ 2-3 Testing av samvirkekomponenter

Vegdirektoratet kan ikke nekte bruk av eller kreve tester som allerede er gjennomført av CE-merkede samvirkekomponenter i henhold til vedlegg IV i Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter.

§ 2-4 Oppfølging av registrerte EETS-utstedere

EETS-utstedere som er registrert i Norge, skal hvert år rapportere til Vegdirektoratet om de tilfredsstillende kravene i § 2-2 bokstav a, d, e og f og i § 4-2.

Dersom EETS-utstederen ikke tilfredsstillende kravene som er nevnt i første ledd, kan Vegdirektoratet sette inn nødvendige tiltak for å rette opp i situasjonen. Dersom avviket ikke rettes opp, kan Vegdirektoratet frata EETS-utstederen sin status som EETS-utsteder. Vegdirektoratet skal informere ESA om forholdet.

§ 2-5 Verneklousler

Dersom det er grunn til å tro at CE-merkede samvirkekomponenter ikke oppfyller de grunnleggende tekniske kravene som er nevnt i §§ 4-6 og 4-7, skal Vegdirektoratet avgrense bruken, forby bruken eller få samvirkekomponentene trukket fra markedet.

Vegdirektoratet skal melde fra til ESA om hvilke tiltak som er satt inn. I meldingen skal direktoratet redegjøre for grunnen til avviket.

Dersom komponentene ikke oppfyller kravene til samvirkningsevne, skal Vegdirektoratet kreve at produsenten sørger for at kravene blir oppfylt. Vegdirektoratet skal informere ESA om forholdet.

§ 2-6 Adskilte roller

En trafikantbetalingsinnkrever kan ikke bli registrert som EETS-utsteder.

Kapitel 3. Trafikantbetalingsinnkreverens plikter

§ 3-1 Ikke-diskriminering av EETS-utstedere

Trafikantbetalingsinnkreveren skal akseptere EETS-utstedere som oppfyller de alminnelige vilkårene som er fastsatt i områdeerklæringen, jf. § 3-3. Trafikantbetalingsinnkreveren kan likevel sette opp spesifikke kontraktsvilkår, så fremt disse er objektive og ikke-diskriminerende.

Ved uenighet mellom trafikantbetalingsinnkreveren og EETS-utstederen har begge parter rett til å henvise saken til et tvisteløsningsorgan.

§ 3-2 Plikt til å benytte EETS-kompatibel teknologi

Trafikantbetalingsinnkreveren må basere sin innkreving på 5,8 GHz mikrobølgeteknologi som støtter avlesing av brikkestandarden EN 15509.

Trafikantbetalingsinnkreveren skal samarbeide slik at EETS-utstederens databehandlingssystem kan virke sammen med trafikantbetalingsinnkreverens eget system. Trafikantbetalingsinnkreveren må innføre standardiserte grensesnitt som gjør det mulig å

- a) utveksle data om trafikantbetalingsdeklarasjon mellom EETS-utstedere og trafikantbetalingsinnkrevere, særlig å oversende og godkjenne krav om trafikantbetalingsbetaling basert på trafikantbetalingstransaksjoner
- b) fakturere og foreta oppgjør
- c) utveksle opplysninger for å kunne håndtere unntak
- d) utveksle EETS-svartelister
- e) utveksle sikkerhetslementer og
- f) oversende innkrevingsdata fra trafikantbetalingsinnkrevere til EETS-utstedere.

§ 3-3 Områdeerklæring

Trafikantbetalingsinnkreveren skal utarbeide og ajourføre en EETS-områdeerklæring.

Områdeerklæringen skal være offentlig tilgjengelig og inneholde de alminnelige vilkårene EETS-utstederen må oppfylle for å få tilgang til trafikantbetalingsområdet. Erklæringen skal inneholde følgende informasjon:

- a) faste kostnader pålagt EETS-utstederen basert på trafikantbetalingsinnkreverens kostnader med å sette opp, drive og vedlikeholde et EETS-kompatibelt system
- b) eventuelle krav til EETS-utstederen om bankgarantier eller tilsvarende finansielle instrumenter
- c) prinsipp for trafikantbetalingstransaksjoner
- d) prosedyrer og avtale om tjenestenivå
- e) faktureringsvilkår
- f) betalingsvilkår
- g) forretningsvilkår

§ 3-4 Garantier

Trafikantbetalingsinnkreveren skal ikke stille krav om finansielle garantier fra EETS-utstederen som overstiger det gjennomsnittlige transaksjonsbeløpet EETS-utstederen håndterer for trafikantbetalingsinnkreveren hver måned.

Gjennomsnittsbeløpet skal beregnes på grunnlag av EETS-utstederens totale transaksjonsbeløp i det foregående året. For nye EETS-utstedere skal det anslås et gjennomsnitt basert på antall avtaler og gjennomsnittlig transaksjonsbeløp per avtale i samsvar med EETS-utstederens forretningsplan.

§ 3-5 Testing av bruksegnethet

Trafikantbetalingsinnkreveren må samarbeide med EETS-utstederen og autoriserte representanter for EETS-utstederen om å gjennomføre tester av bruksegnethet i sitt EETS-område. Bruksegnethet er evnen en samvirkekomponent har til å oppnå og holde vedlike en bestemt grad av ytelse når den er i drift og er integrert i systemet til en trafikantbetalingsinnkrever.

Testene av bruksegnethet skal utføres i samsvar med kravene i vedlegg IV i Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter.

§ 3-6 Reserveløsning

Oppstår det en feil i tjenesten som trafikantbetalingsinnkreveren er ansvarlig for skal trafikantbetalingsinnkreveren sørge for at EETS-bruker kan passere med minst mulig forsinkelse og uten at det blir regnet som unndragelse av betalingsplikten.

§ 3-7 Klassifisering av kjøretøy

Trafikantbetalingsinnkreveren kan ikke klassifisere kjøretøyene etter andre parametere enn det som tillates i vedlegg VI i Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter.

Dersom EETS-utstederen og trafikantbetalingsinnkreveren klassifiserer kjøretøyet ulikt, gjelder trafikantbetalingsinnkreverens klassifisering hvis det ikke påvises en feil i denne.

§ 3-8 Takster

Taksten som trafikantbetalingsinnkreveren krever fra EETS-brukeren skal ikke overstige tilsvarende takst for lokale brukere.

§ 3-9 Oppfylging av betalingsplikt

Når en EETS-bruker har betalt et skyldig beløp til sin EETS-utsteder, er betalingsplikten for dette beløpet også oppfylt overfor trafikantbetalingsinnkreveren.

Kapitel 4. EETS-utsteders plikter

§ 4-1 Ikke-diskriminering

EETS-utsteder kan ikke nekte å inngå avtale med en bruker på bakgrunn av brukerens nasjonalitet, bosted eller hvor kjøretøyet er registrert.

§ 4-2 Områdedekning

EETS-utsteder skal innen to år fra registrering inngå kontrakter som dekker alle EETS-områder. EETS-utsteder skal opprettholde full geografisk dekning. Ved endringer i et EETS-område eller andre endringer som påvirker kravet om full dekning skal EETS-utsteder gjenopprette full dekning i løpet av 6 måneder.

§ 4-3 Personalisering av EETS-brikke

EETS-utstederen står ansvarlig for at de faste parametere som klassifiserer kjøretøyet for å beregne taksten, er riktige, både i EETS-brikken og i EETS-utstederens databehandlingssystem. EETS-utstederen skal yte nødvendige kundetjenester og teknisk støtte for å sikre at EETS-brikken blir personalisert riktig.

Brukeren skal selv kunne stille inn variable parametere som klassifiserer kjøretøyet, ved hjelp av et egnet brukergrensesnitt.

EETS-utstederen skal sørge for at EETS-brikken er personalisert slik at den skal kunne fungere i alle EETS-områder. EETS-brukeren skal derfor ikke behøve å stille inn parametere på nytt, så fremt ikke kjøretøyets parametere har blitt endret.

§ 4-4 Uannonserte tester

Trafikantbetalingsinnkrever kan kreve at EETS-utsteder samarbeider ved uannonserte og detaljerte tester av innkrevingsystemet, som omfatter kjøretøy som trafikkerer eller nylig har trafikkert hos trafikantbetalingsinnkrever. Omfanget av slike tester skal stå i rimelig forhold til antall passeringer knyttet til EETS-utstederen i trafikantbetalingsinnkrevers område.

§ 4-5 EETS-utsteders betalingsplikt

EETS-utstederen skal betale trafikantbetalingsinnkreveren for alle dokumenterte passeringer som er foretatt med en gyldig EETS-brikke utstedt av EETS-utstederen.

Trafikantbetalingsinnkreveren kan også kreve at EETS-utstederen skal betale selv om EETS-brikken ikke er lest av. Dette gjelder de tilfellene der EETS-brukeren beviselig har passert og har en gyldig avtale med EETS-utstederen.

Betalingsplikten gjelder ikke dersom EETS-utstederen i forkant har sendt en svarteliste til trafikantbetalingsinnkreveren hvor EETS-brukerens EETS-brikke gjøres ugyldig.

Trafikantbetalingsinnkreveren og EETS-utstederen skal komme til enighet om antall oppføringer i svartelisten, formatet på den og hvor ofte den skal oppdateres.

§ 4-6 Krav til EETS-brikke

EETS-utsteder plikter å tilby en EETS-brikke som tilfredstiller kravene i vedlegg III i Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter.

§ 4-7 Krav til grensesnitt

EETS-utsteder plikter å tilby standardiserte administrative grensesnitt i henhold til vedlegg II i Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter.

§ 4-8 Personvern

Når det inngås en avtale med en EETS-bruker, skal EETS-utstederen gi tilstrekkelig informasjon om hvordan personopplysningene blir behandlet, og hvilke rettigheter EETS-brukeren har i samsvar med relevant personvernlovgivning.

§ 4-9 Offentliggjøring av avtalevilkår

EETS-utsteders avtalevilkår mot EETS-bruker må være offentlig tilgjengelig.

§ 4-10 Informasjon om områdedekning

EETS-utsteder må informere EETS-bruker om sin geografiske dekning av EETS-områder og endringer i denne dekningen.

§ 4-11 Spesifisert faktura

I en faktura til en EETS-bruker skal EETS-utstederen skille tydelig mellom hva som er passeringsavgiften, og hva som er EETS-utstederens egne gebyrer.

EETS-utstederen må som et minimum spesifisere tidspunkt, sted og skyldig passeringsavgift. Dette kravet kan fravikes dersom EETS-brukeren ber om det.

§ 4-12 Rett til informasjon om manglende betaling

EETS-utstederen skal informere EETS-brukeren om manglende betalinger knyttet til EETS-brukerens konto. Hvis det er mulig, skal EETS-brukeren få mulighet til å rette opp i forholdet før straffereaksjoner iverksettes eller avtalen blir sagt opp.

§ 4-13 Håndheving

Trafikantbetalingsinnkreveren kan kreve at EETS-utsteder samarbeider om håndheving og inndrivelse av krav.

Kapitel 5. EETS-brukerens plikter

§ 5-1 Krav til riktig bruk

EETS-brukeren skal påse

- a) at alle bruker- og kjøretøydata som oppgis til EETS-utstederen, er korrekte
- b) at EETS-brikken fungerer og er i drift når kjøretøyet passerer et EETS-område, og
- c) at EETS-brikken brukes i samsvar med EETS-utstederens instruksjer.

Kapitel 6. Administrative bestemmelser

§ 6-1 EETS-register

Vegdirektoratet skal føre et elektronisk register over EETS- områder og EETS-utstedere.

Vegdirektoratet skal sørge for at alle opplysninger i registeret er oppdaterte og nøyaktige. Registeret skal være offentlig tilgjengelig.

Ved utgangen av hvert kalenderår skal Vegdirektoratet på elektronisk vis sende registeret til ESA og medlemslandene.

Registeret skal inneholde opplysninger om:

- a) norske trafikantbetalingsinnkrevere som omfattes av denne forskrift
- b) innkrevningsteknologi
- c) innkrevingsdata
- d) trafikantbetalingsinnkrevernes områdeerklæringer
- e) hvilke EETS-utstedere som har kontrakter med norske trafikantbetalingsinnkrevere
- f) registrerte norske EETS-utstedere
- g) konklusjon fra revisjon av norske EETS-utstedere

§ 6-2 Tvisteløsningsorgan

Samferdselsdepartementet skal utnevne et tvisteløsningsorgan som kan mekle mellom trafikantbetalingsinnkriveren og EETS-utstederen ved uenighet om hvordan en avtale skal utformes eller tolkes.

Tvisteløsningsorganet skal særlig ha fullmakt til å undersøke om kontraktsvilkårene innebærer en diskriminering av EETS-utstedere, og om vilkårene står i rimelig forhold til kostnader og risiko for partene i kontrakten.

Samferdselsdepartementet skal sikre at tvisteløsningsorganet i sin juridiske og organisatoriske struktur er uavhengig av de økonomiske interessene til trafikantbetalingsinnkriverne og EETS-utstederne.

Tvisteløsningsorganene i de ulike medlemslandene skal utveksle opplysninger om sitt arbeid, sine retningslinjer og sine metoder.

§ 6-3 Framgangsmåte for mekling

Tvisteløsningsorganet skal opplyse partene om det har mottatt alle dokumentene som er nødvendige for meklingen, innen en måned etter anmodningen om å gripe inn.

Tvisteløsningsorganet skal uttale seg om en tvist senest seks måneder etter anmodningen om å gripe inn.

Tvisteløsningsorganet kan be om relevante opplysninger fra trafikantbetalingsinnkriveren, EETS-utstederen og eventuelle tredjeparter som medvirker til den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten.

§ 6-4 Melding om bemyndiget organ

Vegdirektoratet skal melde til ESA og andre medlemsland hvilke norske bemyndigede organer som har fullmakt til å sertifisere EETS-utstedere i samsvar med kravene i vedlegg V i

Kommisjonsavgjørelse 2009/750/EF av 6. oktober 2009 om utformingen av den europeiske trafikantbetalingstjenesten og de tilhørende tekniske aspekter.

Dersom et bemyndiget organ ikke lenger møter disse kravene, skal Vegdirektoratet trekke fullmakten tilbake. Vegdirektoratet skal melde om dette til ESA og medlemslandene.

§ 6-5 Forsøkssystem

For å sikre teknisk utvikling av den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten kan Vegdirektoratet gi midlertidig godkjenning til forsøkssystemer for innkreving av trafikantbetaling. Forsøkssystemet skal omfatte ny teknologi eller nye konsept som ikke er i samsvar med en eller flere av bestemmelsene i denne forskriften. Forsøkssystemet skal prøves ut på avgrensede deler av et trafikantbetalingsområde og parallelt med det systemet som samsvarer med den europeiske elektroniske trafikantbetalingstjenesten.

En slik godkjenning må gis på forhånd av ESA. Den første godkjenningsperioden skal ikke vare lenger enn tre år.

Det skal ikke kreves at en EETS-utsteder tar del i slike forsøkssystemer for trafikantbetaling.

§ 6-6 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.